

Posudek bakalářské práce Aleny Poncarové *K sémantice základních číslovek*

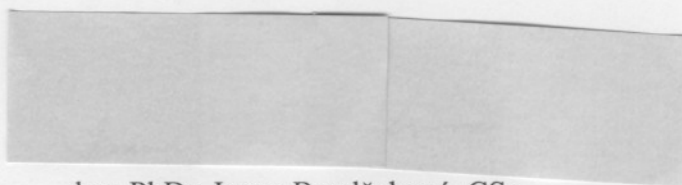
Předložená bakalářská práce je věnována sémantice tří vybraných základních číslovek (*jeden, tři, pět*). Nabízí stručný přehled dosavadního zpracování těchto číslovek v české lexikologické literatuře a je převážně zaměřena na vlastní výzkum, vycházející ze zachycení sémantiky těchto číslovek ve výkladových (a frazeologických) slovnících a z jejich užívání v korpusových textech (viz blíže kap. 2.1 Metoda výzkumu, terminologie). Výsledky těchto dvou zkoumání autorka porovnávala a vyvozené závěry přehledně a zevrubně prezentovala ve 3. kapitole Závěr. Podařilo se jí dobře ilustrovat proměňující a obohacující se sémantickou polyfunkčnost základních číslovek, překračující pouhé označení prostého počtu. Doklady jsou přehledně prezentovány v osmi velmi pečlivě zpracovaných přílohách.

Vzhledem k tomu, že se autorka v odborné literatuře setkala s terminologickou nejednotností některých termínů, vymezila si pro účel práce vlastní terminologii. Ačkoliv by bylo možné u některých pojmů polemizovat, je třeba kladně hodnotit její přístup, svědčící o odborném vhledu do komplexnosti jevů (např. problematiky vymezení slovního druhu) a o zodpovědném přístupu k jejich popisu. Její snahu tedy považuji za užitečnou a chvályhodnou. Jde především o pracovní označení *významový typ*, používané víceméně synonymně s termínem *lexie* (zavedeným např. v České lexikologii), na rozdíl od něhož je *významový typ* výhodně popisný, explicitnější, navíc naznačuje variantnost sémantiky číslovek (která je cílem popisu práce). Vyhovuje i z hlediska praxe, zejména lexikografické (významové typy ve slovníkových heslech). Právě pro tuto aplikaci termínu na zpracování významů číslovek ve slovnících je *významový typ* vymezen jako převážně formální stránka lexému (s. 15), a to jednak na rozdíl od sémému (vymezenému sémanticky) a i vzhledem ke komplexní a hierarchické povaze lexikální sémantiky (sémémy determinují počet lexií, tedy významových typů). Formálním hlediskem zde měla autorka na mysli zřejmě spíše realizaci (aktualizaci) sémantiky v kontextu, nikoliv (jen) formu lexému. Obdobně pro přehlednost a zjednodušení volí jednotné označení *číslovka* i v případech užití ve funkci zájmené – toto vědomé terminologické zjednodušení zdůvodňuje (s. 15).

Bakalářská práce Aleny Poncarové je jak obsahově, tak formálně zpracována velmi důkladně, pečlivě, promyšleně a zodpovědně. Má jasně formulovaný záměr, cíl i metodologii. Kompozice práce svědčí o logickém uchopení a uspořádání obsahu i o smyslu pro přehlednost a názornost. Text vykazuje autorčinu vysokou odbornou i jazykovou úroveň, kromě ojedinělých a zcela nepatrných formálních nedostatků upozorňuji na nesprávně uvedené křestní jméno Miloslava Sedláčka (v textu i seznamu odborné literatury, s. 11 a 61).

Závěr: Práce Aleny Poncarové zcela splňuje, ba převyšuje nároky kladené na bakalářskou práci. Proto ji ráda doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikovat ji jako výbornou.

Soul 30. května 2011

doc. PhDr. Ivana Bozděchová, CSc.

vedoucí práce